

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

Tredje kvartal 2019

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftverk, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten viser status for konsesjonsbehandling av kraftverk, volumet av ny kraft som er på vei inn i det norske kraftsystemet, og status for godkjenning av anlegg for deltakelse i elsertifikatorordningen. En nærmere forklaring av innholdet i rapporten er gitt på siste side.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Fredrik Arnesen (tlf. 416 69 694) eller Nanna Moland Wahl (tlf. 22 95 98 47).

Oppsummering av tredje kvartal 2019

- *1,3 TWh vindkraftproduksjon ble satt i drift.*
- *9,7 TWh vann- og vindkraft er under bygging.*
- *OED og NVE ga endelig tillatelse til bygging av 40 GWh ny produksjonskapasitet, og endelig avslag til 68 GWh.*

1,3 TWh ny vindkraftproduksjon ble satt i drift i løpet av kvartalet

I løpet av tredje kvartal har NVE registrert at det er satt i drift tre vindkraftprosjekter med en samlet installert effekt og midlere årsproduksjon på henholdsvis 388 MW og 1289 GWh. Det største prosjektet er Storheia, som ble satt delvis i drift i foregående kvartal, men som nå er ferdigstilt. Storheia ligger i Bjugn og Åfjord kommuner i Trøndelag, og har en forventet midlere årsproduksjon på 972,8 GWh. Det er dermed Norges foreløpig største vindkraftverk. I tillegg til Storheia er Lindesnes og Hitra 2 satt i drift.

Vindkraftprosjektene Tonstad og Skinansfjellet og Gravdal har begynt å levere den første kraften, men er ennå ikke ferdigstilt. Disse er derfor ikke tatt med i denne kvartalsrapporten.

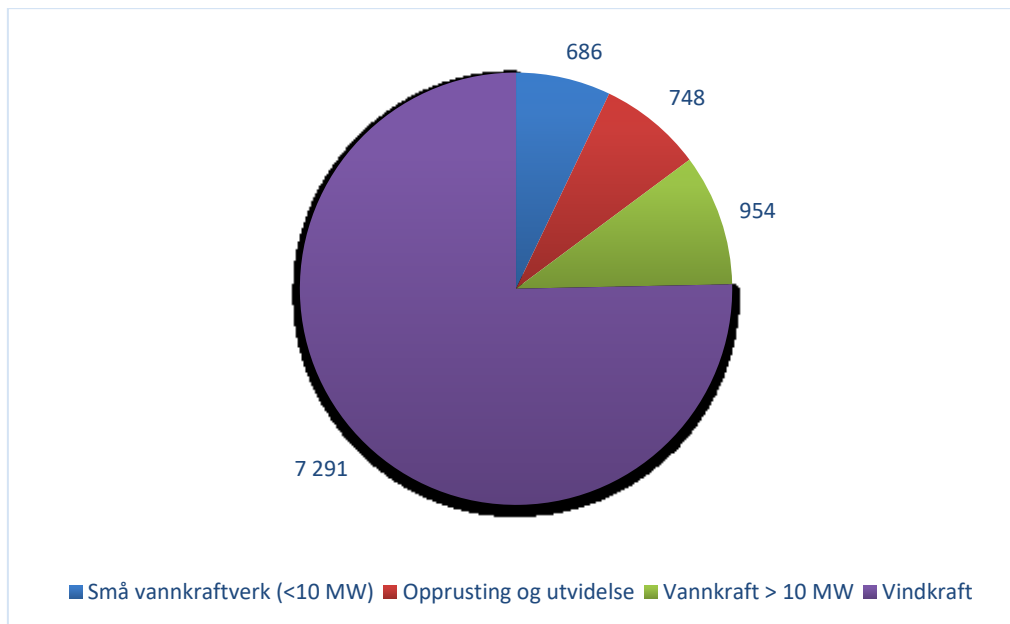
I løpet av 2019 er to vindkraftverk lagt ned; Fjeldskår og Valsneset testpark. Lindesnes vindkraftverk, som ble satt i drift dette kvartalet, er lagt til samme lokalisering som Fjeldskår lå.

I tillegg er det satt i drift 0,1 TWh ny vannkraftproduksjon.

9,7 TWh ny vann- og vindproduksjon er under bygging

9,7 TWh er under bygging ved utgangen av tredje kvartal. Hovedtyngden av dette er vindkraftprosjekter, som utgjør 19 prosjekter med en samlet årsproduksjon på 7,3 TWh. Fordelingen per teknologi kan sees i figur 1. Sammenlignet med andre kvartal er det en nedgang i ny produksjon under bygging da over 1 TWh ny vindkraftproduksjon ble satt i drift.

Figur 1: Ny kraftproduksjon under bygging, fordelt på teknologi [GWh].

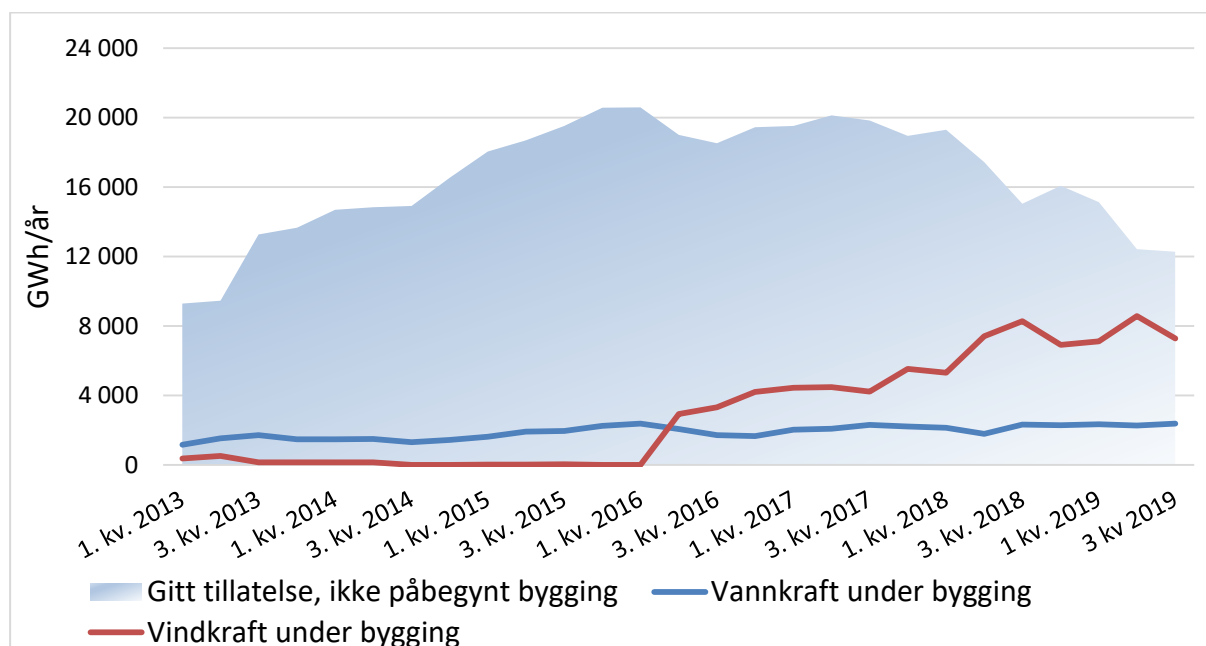

40 GWh ny kraftproduksjon er gitt endelig tillatelse i tredje kvartal 2019

Det ble i løpet av kvartalet gitt endelig tillatelse av OED og NVE til 40 GWh ny vannkraftproduksjon. Dette er fordelt på tre småkraftverk med samlet årsproduksjon på 17 GWh, og to opprustings- og utvidelsesprosjekter med samlet årsproduksjon på 23 GWh; overføring av Øvre Flisa og Østre Æra til Osensjøen i Åmot, Trysil og Elverum kommuner på 18,6 GWh, samt overføringer i Blådalsvassdraget i Kvinnherad kommune på 4,8 GWh. Hittil i år er det gitt tillatelse til 0,7 TWh ny kraftproduksjon.

I forbindelse med høringsfrist for nasjonal ramme for vindkraft 1. oktober, har NVE hatt stopp i konsesjonsbehandling av meldinger og konsesjonssøknader for nye vindkraftprosjekter. Begrunnelsen for den midlertidige stansen kan leses [her](#).

Figur 2: Historisk utvikling av endelige tillatelser som ikke er benyttet, samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging ved utgangen av hvert kvartal.

Endelige avslag til fire prosjekter i løpet av tredje kvartal 2019

OED ga endelig avslag til fire vannkraftprosjekter i løpet av kvartalet. Samlet årsproduksjon for disse er på 68 GWh.

To revisjonsvedtak er fattet

I løpet av kvartalet er det fattet revisjonsvedtak for Suvdøla og Bleksvatn. For Suvdøla er det pålagt nye minstevannskrav som medfører et lite produksjonstap årlig. Som en konsekvens av at kraftverket også har gjennomgått opprustning- og utvidelsestiltak har likevel produksjonen økt i Nye Suvdøla. For Bleksvatn er det fattet vedtak om å beholde gjeldende krav, og revisjonen vil derfor ikke ha noen påvirkning på produksjonen.

NVE har også mottatt fire revisjonskrav i løpet av tredje kvartal.

Åtte nye godkjenninger i elsertifikatordningen i løpet av kvartalet

I tredje kvartal ble fem vannkraftprosjekter, to vindkraftverk og ett solkraftanlegg godkjent i ordningen med elsertifikater. Samlet årsproduksjon fra disse er på 1088 GWh. Storheia vindpark utgjør 89,4 % av dette (972,8 GWh).

Tabeller

Teknologi	3. kvartal 2019			Sum 2019		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	3	6	17	20	49	144
Opprusting og utvidelse	2	0	23	9	8	151
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	1	23	56
Vindkraft	0	0	0	1	103	350
Sum	5	6	40	31	184	700

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet, og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Teknologi	3. kvartal 2019			Sum 2019		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	4	22	68	13	55	169
Opprusting og utvidelse	0	0	0	2	1	6
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	0	0	0	1	10	34
Sum	4	22	68	16	66	210

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Teknologi	3. kvartal 2019			Sum 2019		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	5	23	65	16	72	218
Opprusting og utvidelse	2	12	17	9	266	341
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	3	388	1 289	4	443	1 481
Sum	10	423	1 371	29	780	2 040

Tabellen viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

Tabell C1: Installert kraftproduksjon i Norge

Teknologi	Antall	MW	TWh
Vannkraft	1 642	32 632	135,5
Vindkraft	38	2 128	6,7
Termisk kraft	30	700	3,5
Totalt	1 710	35 460	145,8

[Tabellen](#) viser nøkkeltall for norsk kraftproduksjon ved utgangen av tredje kvartal. I tillegg til teknologiene som er oppgitt, er det installert om lag [68 MW solkraft](#). Tallene NVE har for solkraft er estimater basert på usikre datakilder, og er derfor ikke inkludert i tabellen.

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftsatt

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	51	234	686	350	955	2 889	401	1 189	3 576
Opprusting og utvidelse	11	286	748	56	398	848	67	684	1 596
Vannkraft > 10 MW	8	299	954	13	369	966	21	668	1 919
Vindkraft	19	2 137	7 291	28	2 183	7 577	47	4 320	14 867
Sum	89	2 956	9 679	447	3 905	12 279	536	6 861	21 958

Tabellen viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell D1: Under bygging, Teknologi og idriftsettelsesår [GWh]

	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Små vannkraftverk (<10 MW)	297	310	67	13		686
Opprusting og utvidelse	9	341	293		105	748
Vannkraft > 10 MW		565	388			954
Vindkraft	3 364	3 174	752			7 291
Totalt	3 670	4 391	1 500	13	105	9 679

Tabellen viser forventet år for idriftsettelse for ny kraftproduksjon som er under bygging. Idriftsettelsesåret er basert på årstall som er oppgitt i fremdriftsplan i forbindelse med godkjenning av detaljplan, eller publisert av utbygger i forbindelse med nyhets saker eller andre steder.

Tabell D2: Vannkraftverk «gitt tillatelse, ikke bygd» per fylke .

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprustning og utvidelse	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Østfold	1	5		
Akershus				
Oslo				
Hedmark	4	12	3	68
Oppland	9	99	1	3
Buskerud	8	22	6	91
Vestfold				
Telemark	33	174	5	218
Aust-Agder	10	103	2	53
Vest-Agder	14	78	4	189
Rogaland	26	203	3	55
Hordaland	60	494	14	251
Sogn og Fjordane	62	631	10	493
Møre og Romsdal	20	120	4	51
Trøndelag	26	220	2	2
Nordland	54	527	11	269
Troms	20	152	3	69
Finnmark	3	49	1	3
Totalsum	350	2889	69	1814

Tabellen viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse. Fylkesvis fordeling av vindkraft er ikke med i denne kvartalsrapporten.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	88	259	795	0	0	0
Opprusting og utvidelse	28	251	558	1	0	12
Vannkraft > 10 MW	4	692	2 269	0	0	0
Vindkraft	10	1 420	4 826	9	597	2 029
Sum	130	2 622	8 448	10	597	2 041

Tabellen viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED eller kommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de påklaget. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor

utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	3. kvartal 2019		Sum 2019	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	2		9	
Godkjente anlegg	8	1 088	27	1 672
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	0	0	0	0
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	8	1 088	27	1 672
Avslag	0		0	

Tabellen viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis gjeldende kvartal og år. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også NVEs nettsider for en prosjektvis oversikt.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser¹ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller kommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs nettsider](#)².

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret. For vindkraftverk gis det konsesjon for installert effekt. Med dagens vindkraftteknologi forventes brukstiden til i gjennomsnitt 3400 fullasttimer. Derfor er alle tall i GWh for vindkraft under behandling, med endelig avgjørelse og under bygging basert på en brukstid på 3400 timer fra og med første kvartal 2018.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter. Nærmere informasjon om de enkelte prosjektene er å finne på sakenes [nettsider](#)³ på nve.no.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

---

¹ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

² <https://www.nve.no/konsesjonssaker/om-konsesjon/>

³ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/>